

บทที่ 2

เอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

การค้นคว้าแบบอิสระ เรื่อง การออกแบบการสอนห้องเรียนกลับทางเรื่องสำนวนภาษาจีน สำหรับนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนบุญวาทย์วิทยาลัย จังหวัดลำปาง ผู้ศึกษาได้ศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นแนวทางในการศึกษาตามลำดับหัวข้อดังต่อไปนี้

1. หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน)
  - 1.1 จุดมุ่งหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ
  - 1.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้
  - 1.3 มาตรฐานและคุณภาพผู้เรียน
2. สำนวนภาษาจีน
  - 2.1 ความหมายของสำนวนภาษาจีน
  - 2.2 ประเภทของสำนวนภาษาจีน
  - 2.3 ประโยชน์ของสำนวนภาษาจีน
  - 2.4 การสอนความเข้าใจสำนวนภาษาจีน
3. กระบวนการเรียนห้องเรียนกลับทาง
  - 3.1 ความหมายของกระบวนการเรียนแบบห้องเรียนกลับทาง
  - 3.2 หลักการและองค์ประกอบของกระบวนการเรียนแบบห้องเรียนกลับทาง
  - 3.3 ข้อดีของกระบวนการเรียนแบบห้องเรียนกลับทาง
  - 3.4 ขั้นตอนการเรียนแบบห้องเรียนกลับทาง
4. การออกแบบการสอน
  - 4.1 ความหมายของการออกแบบการสอน
  - 4.2 ระบบการเรียนการสอนของ Dick และ Carey
5. งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง
  - 5.1 งานวิจัยต่างประเทศ
  - 5.2 งานวิจัยภายในประเทศ

2.1 หลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ ภาษาต่างประเทศ (ภาษาจีน)

กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ เป็นพื้นฐานสำคัญที่ผู้เรียนทุกคนต้องเรียนรู้ โดยได้รับการจัดลำดับความสำคัญอยู่ในกลุ่มที่สอง ซึ่งเป็นสาระการเรียนรู้ที่เสริมสร้างพื้นฐานความเป็นมนุษย์ และสร้างศักยภาพในการคิดและการทำงานอย่างสร้างสรรค์ (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544: 1) ในสังคมโลกปัจจุบัน สาธารณรัฐประชาชนจีนมีบทบาทสูงในการพัฒนาเศรษฐกิจในภูมิภาคอาเซียน และในภูมิภาคต่างๆ ของโลก และมีแนวโน้มที่จะขยายบทบาทไปในประชาคมโลกอย่างต่อเนื่อง ภาษาจีนนับเป็นภาษาต่างประเทศที่มีความสำคัญภาษาหนึ่ง ซึ่งมีผู้ใช้มากเกือบ 2,000 ล้านคนทั่วโลก โดยเป็นลำดับสองรองจากภาษาอังกฤษ และเป็นภาษาหนึ่งขององค์การสหประชาชาติ ภาษาจีนเป็นภาษาต่างประเทศหนึ่งที่มีความจำเป็นในการติดต่อสื่อสาร และความร่วมมือด้านเศรษฐกิจ สังคม และการเมือง เพื่อเพิ่มขีดความสามารถในการแข่งขันของประเทศเป็นอย่างยิ่ง การจัดการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยได้มีการขยายตัวเพิ่มมากขึ้น นับตั้งแต่รัชสมัยพระบาทสมเด็จพระจอมเกล้าเจ้าอยู่หัว รัชกาลที่ 4 โดยในปัจจุบันได้มีการจัดเป็นโปรแกรมวิชาเลือกในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน เช่นเดียวกับภาษาต่างประเทศอื่นๆ ได้แก่ ฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน ญี่ปุ่น ฯลฯ นอกจากนั้นยังเปิดเป็นหลักสูตรระดับปริญญาตรีในสถาบันอุดมศึกษาของรัฐและเอกชน รวมทั้งการศึกษานอกระบบ โรงเรียนด้วย

เนื่องจากสังคมไทยเกิดกระแสนิยมการเรียนภาษาจีนเพิ่มมากขึ้นอย่างรวดเร็ว ทั้งเพื่อนำไปใช้ในการปฏิสัมพันธ์ร่วมมือทางการค้าและเศรษฐกิจ และเพื่อใช้ในภาคบริการต่างๆ ของสังคมที่จำเป็นต้องใช้ภาษาจีนในการติดต่อสื่อสาร จึงทำให้ประชากรกลุ่มต่างๆ สนใจเรียนภาษาจีนมากยิ่งขึ้น แต่ทว่าในปัจจุบันยังไม่มีมาตรฐานหลักสูตรภาษาจีน โดยเฉพาะ สถานศึกษาต่างจัดทำหลักสูตรการเรียนการสอนภาษาจีนกันขึ้นเอง โดยประสานกับผู้เชี่ยวชาญภาษาจีนที่โรงเรียนพึงจัดหาได้ หรือออกมาในลักษณะของการใช้หลักสูตรร่วมกันในลักษณะเครือข่ายกับสถานศึกษาที่มีความเข้มแข็ง ดังนั้นในการสอนภาษาจีนของสถานศึกษาต่างๆ จึงยังไม่มีหลักสูตรกลางที่จะใช้ยึดถือเป็นมาตรฐาน

กระทรวงศึกษาธิการได้ตระหนักถึงความสำคัญและความจำเป็นของการพัฒนาการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทย เพื่อสร้างสังคมฐานเศรษฐกิจที่อาศัยภาษาจีนเป็นเครื่องมือของการสื่อสาร จึงได้กำหนดยุทธศาสตร์และปรับปรุงการเรียนการสอนภาษาจีนในประเทศไทยขึ้น ทั้งนี้ เพื่อให้การเรียนการสอนภาษาจีนมีประสิทธิภาพ สอดคล้องกับความต้องการและก้าวสู่มาตรฐานอันเป็นที่ยอมรับในระดับสากล

ในการพัฒนาระบบการเรียนการสอนภาษาจีนให้มีประสิทธิภาพนั้น หลักสูตรที่ได้มาตรฐานถือว่ามีความจำเป็นอย่างยิ่ง สำนักวิชาการและมาตรฐานการศึกษาจึงได้จัดทำสาระการเรียนรู้ภาษาจีน ระดับการศึกษาขั้นพื้นฐาน ตามกรอบหลักสูตรแกนกลางการศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 กลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ โดยกำหนดมาตรฐานการวัดและสาระการเรียนรู้ภาษาจีนเป็นขั้นปี เพื่อเป็นแนวทางสำหรับสถานศึกษาในการนำไปใช้ให้เหมาะสมกับผู้เรียน และสภาพการเรียนการสอนใน โรงเรียน (กระทรวงศึกษาธิการ, 2544: 1)

2.1.1 จุดมุ่งหมายของกลุ่มสาระการเรียนรู้ภาษาต่างประเทศ

จุดมุ่งหมายในการเรียนภาษาจีนก็คือ เพื่อให้ผู้เรียนมีเจตคติที่ดีต่อภาษาจีน สามารถใช้ภาษาจีนสื่อสารในสถานการณ์ต่างๆ ในการแสวงหาความรู้ ประกอบอาชีพ และในการศึกษาต่อในระดับที่สูงขึ้น รวมทั้งมีความรู้ความเข้าใจในเรื่องราวและวัฒนธรรมของจีน ตลอดจนสามารถถ่ายทอดความคิดและวัฒนธรรมไทยไปยังสังคมโลกด้วยภาษาจีนได้อย่างสร้างสรรค์ โดยสาระสำคัญในการเรียนภาษาจีนประกอบด้วย

1. ภาษาเพื่อการสื่อสาร การใช้ภาษาจีนในการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน แลกเปลี่ยนข้อมูล ข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็น ดีความ สรุปลงความ นำเสนอข้อมูล ความคิดรวบยอด และความคิดเห็น ในเรื่องต่างๆ รวมทั้งสร้างความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลอย่างเหมาะสม
2. ภาษาและวัฒนธรรม การใช้ภาษาจีนตามวัฒนธรรมของจีน ความเหมือน และความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของจีนกับของไทย และนำไปใช้อย่างเหมาะสม
3. ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น การใช้ภาษาจีนในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น เป็นพื้นฐานในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน
4. ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนและโลก การใช้ภาษาจีนในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในห้องเรียนและนอกห้องเรียน ชุมชน และสังคมโลก เป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ ประกอบอาชีพ และแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

2.1.2 สาระและมาตรฐานการเรียนรู้

รายละเอียดของสาระหลักสูตรการเรียนรู้ภาษาจีนประกอบด้วยสาระการเรียนรู้ทั้ง 4 และมาตรฐานการเรียนรู้ทั้ง 8 ดังนี้

สาระที่ 1 ภาษาเพื่อการสื่อสาร

มาตรฐาน 1.1 เข้าใจและตีความเรื่องที่ฟังและอ่านจากสื่อประเภทต่างๆ และแสดงความคิดเห็นอย่างมีเหตุผล

มาตรฐาน 1.2 ทักษะการสื่อสารทางภาษาในการแลกเปลี่ยนข้อมูลข่าวสาร แสดงความรู้สึกและความคิดเห็นอย่างมีประสิทธิภาพ

มาตรฐาน 1.3 นำเสนอข้อมูลข่าวสาร ความคิดรวบยอด และความคิดเห็นในเรื่องต่างๆ โดยการพูดและการเขียน

สาระที่ 2 ภาษาและวัฒนธรรม

มาตรฐาน 2.1 เข้าใจความสัมพันธ์ระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของจีน และนำไปใช้ได้เหมาะสมกับกาลเทศะ

มาตรฐาน 2.2 เข้าใจความเหมือนและความแตกต่างระหว่างภาษาและวัฒนธรรมของจีนกับภาษาและวัฒนธรรมของไทย และนำไปใช้อย่างถูกต้องและเหมาะสม

สาระที่ 3 ภาษากับความสัมพันธ์กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น

มาตรฐาน 3.1 ใช้ภาษาจีนในการเชื่อมโยงความรู้กับกลุ่มสาระการเรียนรู้อื่น และเป็นพื้นฐาน ในการพัฒนา แสวงหาความรู้ และเปิดโลกทัศน์ของตน

สาระที่ 4 ภาษากับความสัมพันธ์กับชุมชนโลก

มาตรฐาน 4.1 ใช้ภาษาจีนในสถานการณ์ต่างๆ ทั้งในสถานศึกษา ชุมชน และสังคม

มาตรฐาน 4.2 ใช้ภาษาจีนเป็นเครื่องมือพื้นฐานในการศึกษาต่อ การประกอบอาชีพ และการแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับสังคมโลก

2.1.3 มาตรฐานและคุณภาพผู้เรียน

มาตรฐานและคุณภาพผู้เรียนเป็นคุณภาพตามความคาดหวังของหลักสูตรแกนกลาง การศึกษาขั้นพื้นฐาน พุทธศักราช 2551 ในการพัฒนาผู้เรียนให้มีคุณลักษณะอันพึงประสงค์ตาม จุดหมาย โดยกำหนดเป็นกรอบองค์ความรู้ ทักษะ/กระบวนการ คุณธรรม จริยธรรมไว้เป็นรายปี หลัง จบหลักสูตรทั้งสาม (ป.4-ป.6, ม.1- ม.6 และ ม.4- ม.6 แผนศิลป์จีน) ผู้เรียนจะมีความรู้ความ สามารถ ขั้นต่ำเมื่อจบหลักสูตรภาษาจีนขั้นพื้นฐานต่อเนื่อง 12 ปี ดังรายละเอียดต่อไปนี้

- ปฏิบัติตามคำสั่ง คำขอร้อง คำแนะนำในคู่มือการใช้งานต่างๆ คำชี้แจง คำอธิบาย

และคำบรรยายที่ฟังและอ่าน อ่านออกเสียงคำ ประโยค ข้อความ ขำว ประภาศ โฆษณา บทร้อยกรอง และบทละครสั้นตามหลักการอ่าน อธิบายและเขียนประโยคและข้อความให้สัมพันธ์ กับสื่อที่ไม่ใช่ ความเรียงรูปแบบต่างๆ ที่อ่าน รวมทั้งระบุสื่อที่ไม่ใช่ความเรียงรูปแบบต่างๆ ให้สัมพันธ์กับประโยค และข้อความที่ฟังหรืออ่าน จับใจความสำคัญ วิเคราะห์ความ สรุปลความ ดีความ และแสดงความ คิดเห็นจากการฟังและอ่านเรื่องที่เป็นสารคดีและบันเทิงคดี พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่าง ประกอบ

- สนทนาและเขียนโต้ตอบข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง เรื่องใกล้ตัว ประสบการณ์ สถานการณ์ ขำว/ เหตุการณ์ ประเด็นที่อยู่ในความสนใจของสังคม และสื่อสารอย่างต่อเนื่องและเหมาะสม พูดและเขียน แสดงความต้องการ เสนอและให้ความช่วยเหลือ ตอบรับและปฏิเสธการให้ความช่วยเหลือใน สถานการณ์ จำลองหรือสถานการณ์จริงอย่างเหมาะสม พูดและเขียนเพื่อขอและให้ข้อมูล บรรยาย อธิบาย เปรียบเทียบ และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับเรื่อง/ประเด็นต่างๆ ขำว เหตุการณ์ที่ฟังและอ่าน พูดและเขียนบรรยายความรู้สึกและแสดงความคิดเห็นของตนเองเกี่ยวกับเรื่องต่างๆ กิจกรรม ประสบการณ์ ขำว/เหตุการณ์อย่างมีเหตุผล

- พูดและเขียนนำเสนอข้อมูลเกี่ยวกับตนเอง ประสบการณ์ ขำว เหตุการณ์ เรื่องและประเด็น ต่างๆ ตามความสนใจ พูดและเขียนสรุปใจความสำคัญ แก่นสาระที่ได้จากการวิเคราะห์เรื่อง กิจกรรม ขำว เหตุการณ์ และสถานการณ์ตามความสนใจ พูดและเขียนแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับกิจกรรม ประสบการณ์ และเหตุการณ์ ทั้งในท้องถิ่น สังคม และ โลก พร้อมทั้งให้เหตุผลและยกตัวอย่าง ประกอบ

- เลือกใช้ภาษา น้ำเสียง และกิริยาท่าทางเหมาะสมกับระดับของบุคคล เวลา โอกาสและสถานที่ ตามมารยาทสังคมและวัฒนธรรมของจีน อธิบาย/อภิปรายเกี่ยวกับวิถีชีวิต ความคิด ความเชื่อ และที่มา ของขนบธรรมเนียมและประเพณีของจีน เข้าร่วม แนะนำ และจัดกิจกรรมทางภาษาและวัฒนธรรม อย่างเหมาะสม

- อธิบาย/เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างโครงสร้างประโยค ข้อความ สำนวน สุภาษิต และบทกลอนของภาษาจีนและภาษาไทย วิเคราะห์ /อภิปรายความเหมือนและความแตกต่างระหว่าง วิถีชีวิต ความเชื่อ และวัฒนธรรมของจีนกับของไทย และนำไปใช้อย่างมีเหตุผล

- ค้นคว้า/ สืบค้น บันทึก สรุปล และแสดงความคิดเห็นเกี่ยวกับข้อมูลที่เกี่ยวข้องกับกลุ่ม 5 สารการเรียนรู้อื่น จากแหล่งเรียนรู้ต่างๆ และนำเสนอด้วยการพูดและการเขียน

- ใช้ภาษาจีนสื่อสารในสถานการณ์จริงหรือสถานการณ์จำลองที่เกิดขึ้นในห้องเรียน สถานศึกษา ชุมชน และสังคม

- ใช้ภาษาจีนสืบค้น ค้นคว้า รวบรวม วิเคราะห์และสรุปความรู้หรือข้อมูลต่างๆ จากสื่อและแหล่งการเรียนรู้ต่างๆ ในการศึกษาต่อและประกอบอาชีพ เผยแพร่/ประชาสัมพันธ์ ข้อมูล ข่าวสารของโรงเรียน ชุมชน ท้องถิ่น และประเทศชาติเป็นภาษาจีน

- มีทักษะการใช้ภาษาจีน (เน้นการฟัง-พูด-อ่าน-เขียน) สื่อสารตามหัวข้อเรื่องเกี่ยวกับตนเอง ครอบครัว โรงเรียน สิ่งแวดล้อม อาหาร เครื่องดื่ม ความสัมพันธ์ระหว่างบุคคล เวลาว่างและนันทนาการ สุขภาพและสวัสดิการ การซื้อ-ขาย ลมฟ้าอากาศ การศึกษาและอาชีพ การเดินทาง ท่องเที่ยว การบริการ สถานที่ ภาษา วิทยาศาสตร์และเทคโนโลยี

- ใช้ประโยชน์ผสมและประโยชน์ซับซ้อนสื่อความหมายตามบริบทต่างๆ ในการสนทนา ทั้งที่เป็นทางการและไม่เป็นทางการ

2.2 ส่วนวนภาษาจีน

2.2.1 ความหมายของส่วนวนภาษาจีน

Xiàndài Hànyǔ Cídiǎn (1983: 160) ได้กล่าวถึงส่วนวนจีนว่า หมายถึงกลุ่มคำหรือวลีที่มีรูปแบบแน่ชัด ถ้อยคำสะสลาย ที่ผู้คนใช้กันเป็นระยะเวลายาวนาน ซึ่งส่วนใหญ่ประกอบขึ้นมาจากคำ 4 คำ โดยทั่วไปส่วนวนมีการกล่าวถึงแหล่งที่มาหรือมีตำนานเล่าถึงส่วนวนจีนดังกล่าวด้วย

Wáng Yì (1961: 45) ได้พูดถึงส่วนวนจีนว่า หมายถึงคำพูดที่เกิดจากการเล่าขานกันปากต่อปาก มีเนื้อหาที่แฝงด้วยคติสอนใจต่างๆ ที่แสดงให้เห็นถึงความรู้สึกลึกซึ้งของมนุษย์ที่มีต่อเรื่องราวต่างๆ รอบตัว โดยจะใช้รูปแบบภาษาที่สั้นกระชับและได้ใจความ และมักจะเป็นประโยคที่มีใจความสมบูรณ์ในตัวเอง

ส่วน Mǎ Guófán (1978: 54) ก็ได้พูดถึงความหมายของส่วนวนจีนว่าหมายถึงกลุ่มคำที่มีรูปแบบแน่ชัดที่เรียกว่า Chéngyǔ มีลักษณะพิเศษที่กลุ่มคำประเภทอื่นไม่มีหรือมีไม่ครบ โดยลักษณะพิเศษนั้นจะมาจากรูปแบบและเนื้อหาซึ่งลักษณะพิเศษดังกล่าวคือ การกำหนดรูปแบบ ความนิยมใช้ ความเป็นประวัตินิยมและความเป็นเผ่าพันธุ์

สำหรับกรณีการโกวิทกุล (2544: 8) ก็ได้พูดถึงส่วนวนจีนเช่นกันว่า หมายถึงรูปแบบทางภาษารูปแบบหนึ่งซึ่งอาศัยการถ่ายทอดจากปากสู่ปาก โดยภาษาที่ใช้ค่อนข้างสั้น กระชับและได้ใจความง่ายต่อการจดจำ ในด้านเนื้อหาจะมีเนื้อหาที่เกิดจากประสบการณ์ ชีวิตด้านต่างๆ ซึ่งช่วยเตือนใจและให้คิดต่อการดำรงชีวิต

เมื่อกล่าวโดยสรุป สำนวนภาษาจีนหมายถึง กลุ่มคำหรือวลีที่มีรูปแบบแน่ชัด ถ้อยคำ สละสลวยรูปแบบหนึ่ง ซึ่งอาศัยการถ่ายทอดสืบต่อมาทางวัฒนธรรม โดยมีความหมายของเนื้อหาที่เกิดจากประสบการณ์ชีวิตด้านต่างๆ ที่ช่วยเตือนใจและให้คิดต่อการดำรงชีวิตและสืบเผ่าพันธุ์

2.2.2 ประเภทของสำนวนภาษาจีน

Lù Mǎn (2005: 11) ได้แบ่งประเภทของสำนวนจีนตามหลักสูตรการสอนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติของรัฐบาลจีนและตามตำราเรียนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติดังนี้

1) การแบ่งประเภทของสำนวนจีนตามหลักสูตรการสอนภาษาจีนของรัฐบาลจีน

หลักสูตรการสอนภาษาจีนของรัฐบาลจีนได้แบ่งสำนวนจีนออกเป็น 2 ประเภทใหญ่ๆ คือประเภทที่หนึ่ง แบ่งตามความหมายของสำนวน ประเภทที่สอง แบ่งตามโครงสร้าง

ประเภทที่ 1 แบ่งตามความหมายของสำนวน

1. ประเภทบ่งบอระดับและจำนวน

成千上万、千方百计、四面八方、十全十美

2. ประเภทอารมณ์ความรู้สึก

无可奈何、兴高采烈、不知不觉、有声有色

3. ประเภทสรูปและวิพากษ์วิจารณ์

无论如何、总而言之、门当户对、诸如此类

4. ประเภทความรู้ความสามารถ

力所能及、能歌善舞、无能为力、大有可为

5. ประเภทชี้้นำการทำงาน

实事求是、粗心大意、半途而废、和平共处

6. ประเภทคุณธรรมจริยธรรม

目中无人、大公无私、改邪归正、自私自利

7. ประเภทภาษาเพื่อการสื่อสาร

一路平安、自相矛盾、不言而喻、莫名其妙

8. ประเภททรัพยากรมนุษย์ สิ่งของและเรื่องราวต่างๆ

暴风骤雨、奇花异草

9. ประเภทพหุติกรรณการกระทำ

画蛇添足、东奔西走、指手画脚、想方设法

ประเภทที่ 2 แบ่งตามโครงสร้าง

1. ประเภทโครงสร้างคล้ายตามกัน

成千上万、粗心大意、大公无私、一干二净

2. ประเภทโครงสร้างต่างระดับ

万古长青、不辞而别、不相上下、美中不足

3. ประเภทโครงสร้างประธาน-ภาคแสดง

一帆风顺、百家争鸣、自相矛盾、众所周知

4. ประเภทโครงสร้างกริยา-กรรม

无论如何、莫名其妙、恰到好处、敬而远之

5. ประเภทโครงสร้างกระชับความ

实事求是、精益求精、饮水思源、画蛇添足

6. ประเภทโครงสร้างรูปแบบประโยคความรวม

引人注目

7. ประเภทโครงสร้างการกระทำต่อเนื่อง

奋发图强、改邪归正、斩草除根

8. ประเภทโครงสร้างตัวอักษร “所”

为所能及、无所作为

2) การแบ่งประเภทของสำนวนจีนตามตำราเรียนภาษาจีนสำหรับชาวต่างชาติ

1. ประเภทระดับและการพรรณนา

自由自在、爱财如命、白头偕老、不可告人

2. ประเภทระดับอารมณ์ความรู้สึก

爱莫能助、爱屋及乌、半信半疑、不以为然

3. ประเภทสรุปและวิพากษ์วิจารณ์

相提并论、下不为例、总而言之、可想而知

4. ประเภทความรู้ความสามารถ

精明强干、与生俱来、不可思议、不同凡响

5. ประเภทการชี้้นำการทำงาน

各自为政、墨守成规、有的放矢

6. ประเภทคุณธรรมจริยธรรม

见利忘义、见钱眼开、别有用心、光明正大

7. ประเภทภาษาเพื่อการสื่อสาร

胡说八道、话中有话、结结巴巴、开门见山

8. ประเภททรัพยากรมนุษย์ สิ่งของและเรื่องราวต่างๆ

不速之客、成双成对、各种各样、五颜六色

9. ประเภทพฤติกรรมกรรมการกระทำ

爱不释手、手舞足蹈、改头换面、不翼而飞

2.2.3 ประโยชน์ของสำนวนภาษาจีน

สำนวนภาษาจีนมีประโยชน์ดังนี้

1. ทำให้เห็นถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างสำนวนจีนและสำนวนไทย ทั้งสภาพวัฒนธรรมและความเป็นอยู่ โดยที่สามารถนำไปประยุกต์ใช้กับการเรียนการสอนของตนเองได้ (กรรณิการ์ โกวิทกุล 2544: 4)

2. เมื่อทราบถึงความหมายของสำนวนภาษาจีนแล้วสามารถนำไปใช้ได้ถูกต้อง (ธีรวัฒน์ ธีรพจน์ 2549: 3)

3. ทำให้เข้าใจถึงสิ่งแวดล้อม ขนบธรรมเนียม ประเพณี วัฒนธรรมและวิถีชีวิต ความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา ซึ่งสามารถนำไปใช้เปรียบเทียบความแตกต่างระหว่างสำนวน

ภาษาจีนและสำนวนภาษาไทย ทั้งยังสามารถประยุกต์ใช้ในการเรียนการสอนได้ (พิริยา สุรขจร 2544: 4)

4. ทำให้ผู้อ่านเข้าใจถึงบริบททางด้านวัฒนธรรมและชีวิตความเป็นอยู่ของเจ้าของภาษา ซึ่งทำให้สามารถเปรียบเทียบข้อแตกต่างระหว่างสำนวนจีนและสำนวนไทยได้ (ภัทรพงศ์ พินงาม 2550: 2)

5. เมื่อทราบความหมายของสำนวนจีนแล้วทำให้เห็นถึงความคล้ายคลึงและความแตกต่างระหว่างการใช้สำนวนภาษาจีนและสำนวนภาษาไทย (อุรา เคนวิทย์เลิศล้ำ 2548: 3)

2.2.4 การสอนความเข้าใจสำนวนภาษาจีน

Wáng Měilíng (2004: 2-4) ก็ได้กล่าวว่า การสอนความเข้าใจสำนวนภาษาจีนนั้น ต้องเริ่มจากการวิเคราะห์บริบทของผู้เรียนว่าผู้เรียนมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับสำนวนภาษาจีนมากน้อยเพียงใด มีองค์ความรู้ของจำนวนคำศัพท์มากแค่ไหน มีปัญหาเรื่องอิทธิพลของสำนวนในภาษาแม่มาเกี่ยวข้องหรือใหม่ หลังจากนั้นจึงกำหนดเป้าหมายและออกแบบการเรียนการสอนผ่านกระบวนการ โดยเริ่มจากการอธิบายคำศัพท์และอ่านบทเรียนศึกษาแหล่งที่มาของสำนวน จากนั้นยกตัวอย่างสถานการณ์ที่เหมาะสม และประยุกต์ใช้สำนวนด้วยตนเอง จากนั้นกำหนดให้ผู้เรียนสร้างสรรค์ชิ้นงานเรื่องสำนวนภาษาจีน ผ่านการเปรียบเทียบสำนวนภาษาจีนกับสำนวนภาษาแม่ของผู้เรียน

Xiāngzhòngnǚzǐ (2015: 1) กล่าวว่าไว้ว่าการสอนความเข้าใจสำนวนภาษาจีนสำหรับผู้เรียนในระดับประถมจำเป็นต้องอาศัยเทคนิคและความสามารถในการจัดการเรียนการสอนของผู้สอน ผู้สอนต้องจัดการเรียนการสอนให้น่าสนใจ มีความคิดสร้างสรรค์ มีความเข้าใจผู้เรียน ซึ่งการจัดการเรียนการสอนที่มีประสิทธิภาพสำหรับสำนวนภาษาจีนในผู้เรียนชั้นมัธยมศึกษาชั้นมี 8 วิธี คือ

1) วิธีการสอนที่เน้นความเป็นธรรมชาติของผู้เรียน กล่าวคือ นักเรียนระดับประถมศึกษาชอบเดินชอบเล่น จึงต้องจัดการเรียนการสอนสำนวนภาษาจีนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ปฏิบัติและเล่นควบคู่กับการสอน

2) วิธีการสอนโดยใช้เกม ผู้เรียนในระดับนี้ชอบเล่นเกมจึงสามารถออกแบบสำนวนภาษาจีนโดยใช้เกมเข้ามาช่วย เช่น การเล่นเกมต่อคำท้าย (ต่อเรือมังกร) ใช้การสัมผัสด้วยเสียงสระ เช่น ผู้เรียนคนแรกพูดสำนวนภาษาจีนที่ว่า “เฉินไฉ้อี้ (神采奕奕)” ผู้เรียนคนที่สอง ก็ต่อด้วยสำนวนภาษาจีนที่ว่า “ฉี่หู่เซวียนอั้ง (气宇轩昂)” เล่นต่อกันไปเรื่อยๆ

3) วิธีการกำหนดสถานการณ์ตัวอย่าง แล้วให้นักเรียนปฏิบัติตาม อาศัยเนื้อเรื่องจากสำนวนภาษาจีนแล้วยกตัวอย่างสถานการณ์อื่น พร้อมทั้งให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติเกี่ยวกับสำนวนภาษาจีนนั้นๆ

4) วิธีการอ่านออกเสียง การสอนอ่านออกเสียงช่วยทำให้ผู้เรียนสามารถฝึกอ่านทำความเข้าใจเนื้อเรื่อง ทั้งยังเป็นการฝึกออกเสียงแต่ละคำ และผู้สอนยังสามารถตรวจสอบผู้เรียนแต่ละคนได้อีกด้วย

5) วิธีการเล่านิทาน ใช้วิธีการดังกล่าวในการดึงดูดความสนใจและอยากรู้อยากเห็นของผู้เรียน และเรียนรู้เนื้อหาผ่านการเล่านิทาน

6) ใช้วิธีการนำรูปภาพมาช่วยเพิ่มความเข้าใจสำนวนภาษาจีนให้กับนักเรียน ทั้งรูปภาพตัวอย่างและการจัดกิจกรรมให้ผู้เรียนสรุปองค์ความรู้ผ่านรูปภาพที่ผู้เรียนวาดเอง หลังจากเรียนสำนวนจีนไปแล้ว

7) วิธีการสอนผ่านสภาพอากาศรอบตัวจริงของผู้เรียน วิธีการแบบนี้เป็นการนำสภาพแวดล้อมที่ผู้เรียนอาศัยอยู่มาสอนสำนวนภาษาจีน เช่น วันนี้อากาศร้อนหรือมีฝนตกก็สามารถนำสำนวนภาษาจีนที่มีคำว่า “ร้อน” หรือ “ฝน” มาสอน ซึ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้อย่างรวดเร็วและยาวนานคงทน

8) วิธีการเรียนจากบทเรียนนอกห้องเรียน ผู้สอนกำหนดและเป็นผู้ชี้แนะให้ผู้เรียนไปศึกษาสำนวนภาษาจีนที่ผู้เรียนชื่นชอบแล้วให้ผู้เรียนศึกษาจากนอกชั้นเรียน หลังจากนั้นมาทำกิจกรรมและตอบคำถามกับครูในชั้นเรียน วิธีการแบบนี้ช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้จากศักยภาพของตนเองและยังได้รับการทบทวนความรู้จากครูผู้สอนด้วย

Yáng Zhèn jī (2016: 2) ได้กล่าวถึงการสอนความเข้าใจสำนวนภาษาจีนไว้ว่า จะต้องเริ่มจากการกำหนดเป้าหมายที่ชัดเจน วิเคราะห์บริบทต่างๆ จากนั้นจึงออกแบบการจัดการเรียนการสอน โดยใช้วิธีการที่หลากหลาย เน้นการอ่านออกเสียง การอ่านตามครู การอ่านเพื่อทำความเข้าใจ การยกตัวอย่างสถานการณ์ที่ใช้สำนวนภาษาจีนได้อย่างเหมาะสม เน้นการถามตอบระหว่างนักเรียนและนักเรียน นักเรียนและครู ทบทวนบทเรียนด้วยเกมที่ สามารถทำให้นักเรียนเข้าใจสำนวนภาษาจีนมากยิ่งขึ้น และให้นักเรียนแสดงบทบาทสมมุติ สำหรับชั้นการสอนเริ่มจากขั้นนำเข้าสู่บทเรียน ชั้นสอน ชั้นอภิปราย ชั้นสรุป และชั้นการพัฒนาต่อยอด มีการเลือกสื่อวัสดุและอุปกรณ์ที่เหมาะสมกับการเรียนการสอน และมีการวัดผลและประเมินผลที่สอดคล้องกับเป้าหมาย

2.3 กระบวนการเรียนห้องเรียนกลับทาง

2.3.1 ความหมายของกระบวนการเรียนแบบห้องเรียนกลับทาง

นักวิชาการหลายท่าน ได้ให้ความหมายของกระบวนการเรียนแบบห้องเรียนกลับทางไว้หลายท่าน ดังนี้

Jonathan และ Aaron (2012: 13) ได้กล่าวถึงความหมายของห้องเรียนกลับทางว่า รูปแบบห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) เป็นวิธีการประยุกต์ใช้เทคโนโลยี อินเทอร์เน็ต เพื่อยกระดับการเรียนรู้ในห้องเรียนต่างๆ เพื่อให้ครูผู้สอนสามารถใช้เวลาเพิ่มขึ้นในการมีปฏิสัมพันธ์กับผู้เรียนแทนการบรรยายหน้าชั้นเรียนเพียงอย่างเดียว โดยใช้วิดีโอที่ครูสร้างขึ้นจากครู และผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้นอกเวลาเรียน กระบวนการเรียนและการบ้านทั้งหมดจะ “พลิกกลับ” สิ่งที่เคยเป็นกิจกรรมในชั้นเรียน เช่น การจดบันทึก (Lecture) จะถูกทำที่บ้านผ่านทางวิดีโอที่ครูสร้างขึ้นและสิ่งที่เคยต้องทำที่บ้านจะนำมาทำในชั้นเรียน ซึ่งกระบวนการในชั้นเรียนถึงว่าเป็นสิ่งสำคัญที่สุด

Kathleen P. Fulton (2014: 3) ห้องเรียนกลับทางเป็นรูปแบบการสอนรูปแบบหนึ่ง ที่เน้นกรอบแนวคิดในการจัดการเรียนการสอน คือ ผู้สอนสามารถใช้เวลาในห้องเรียน สำหรับช่วยเหลือผู้เรียนเป็นรายบุคคล เน้นผู้เรียนเป็นศูนย์กลางของการเรียนรู้ เน้นการคิดขั้นสูง สามารถประยุกต์เนื้อหาและความเข้าใจกับความเป็นจริงมากกว่าความจำ ห้องเรียนกลับทางมีหลักการที่สำคัญคือ 1) F-Flexible Environment 2) L-Learning Culture 3) I-Intentional Content และ 4) P-Professional Educator

วิจารณ์ พานิช (2556: 7) กล่าวว่า การกลับทางห้องเรียน เป็นเครื่องมืออย่างหนึ่ง สำหรับช่วยให้ศิษย์เกิดการเรียนรู้ที่ดี การกลับทางห้องเรียนเป็นการเรียนวิชาที่บ้าน ทำการบ้านที่โรงเรียน หรือรับถ่ายทอดความรู้ที่บ้าน แล้วมาสร้างความรู้ต่อยอดจากวิชาที่รับถ่ายทอดมา ให้เป็นความรู้ที่สอดคล้องกับชีวิต ทำให้เกิดการเรียนรู้ที่มีพลัง เกิดทักษะที่เรียกว่า “ทักษะแห่งศตวรรษที่ 21”

สุรศักดิ์ ปาเฮ (2556: 2) กล่าวว่า ห้องเรียนกลับทางเป็นรูปแบบหนึ่งของการสอน โดยที่ผู้เรียนจะได้เรียนรู้จากบ้าน โดยผ่านการเรียนด้วยตนเองจากสื่อวิดีโอ (Video) ส่วนการเรียนในชั้นเรียนปกตินั้นจะเป็นการเรียนแบบสืบค้นหาความรู้ที่ได้รับร่วมกันกับเพื่อนร่วมชั้น โดยมีครูเป็นผู้คอยให้ความช่วยเหลือชี้แนะ การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับทางมุ่งเน้นการสร้างสรรค์องค์ความรู้ด้วยตัวผู้เรียนเองตามทักษะ ความรู้ความสามารถ และสติปัญญาของเอกัตบุคคล (Individualized Competency) ตามอัตราความสามารถทางการเรียนของแต่ละคน (Self-Paced) จากมวลประสบการณ์ที่ครูจัดให้ผ่านสื่อเทคโนโลยี ICT

หลากหลายประเภทในปัจจุบัน และเป็นลักษณะการเรียนรู้จากแหล่งเรียนรู้นอกชั้นเรียนอย่างอิสระทั้งด้านความคิดและวิถีปฏิบัติ ซึ่งแตกต่างจากการเรียนแบบเดิมที่ครูจะเป็นผู้ป้อนความรู้ประสบการณ์ให้ผู้เรียนในลักษณะของครูเป็นศูนย์กลาง (Teacher Center)

สุเทพ อุสาหะ (2557: 2) ห้องเรียนกลับทางเป็นรูปแบบการสอนที่ต้องการช่วยผู้เรียนที่ตามไม่ทัน โดยใช้ ICT ทำวิดีโอ แล้วเอาไปแขวนไว้บนอินเทอร์เน็ต ให้ผู้เรียนที่เรียนช้าได้มีโอกาสได้ทบทวน ไม่ต้องฟังการจดแบบฝึคๆ และตๆ หล่นๆ สามารถเรียนได้ในอัตราความเร็วตามความสามารถของตนเอง เป็นการเรียนแบบ Mastery Learning ผู้เรียนไม่จำเป็นต้องเรียนเนื้อหาที่โรงเรียนแต่ทำกิจกรรมที่เกิดคุณค่ามากกว่านั้น โดยการนำเนื้อหาหรือสาระที่ศึกษาเองอย่างเข้าใจไปเชื่อมโยงกับโลกของความเป็นจริง

คณะกรรมการจัดทำพจนานุกรมศัพท์ศึกษาศาสตร์ร่วมสมัย ราชบัณฑิตยสถาน (2557: 1) อธิบายว่า ห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) หมายถึง การเรียนการสอนที่ผู้เรียนศึกษาสาระสำคัญของบทเรียนด้วยตนเองที่บ้าน และนำผลงานหรือปัญหาที่บันทึกไว้มาแลกเปลี่ยนเรียนรู้กับครูหรือเพื่อนในห้องเรียน ซึ่งแนวคิดเรื่องห้องเรียนกลับทางนี้นำเสนอโดย แอรอน แซมส์ (Aaron Sams) ครูวิทยาศาสตร์ชาวอเมริกัน โดยให้ผู้เรียนค้นคว้าสาระความรู้จากแหล่งความรู้ เช่น เอกสาร วิดีทัศน์ สื่อต่าง ๆ ที่ครูจัดเตรียมไว้ นำไปศึกษาหรืออ่านเองที่บ้าน แล้วบันทึกหรือจดประเด็นสำคัญ ตั้งคำถามเพื่อนำมาเสนอแลกเปลี่ยนเรียนรู้กันในชั้นเรียน การใช้เวลาส่วนใหญ่ในชั้นเรียนจึงเป็นการที่ครูเป็นผู้ชี้แนะ (Coach) สร้างบรรยากาศให้ผู้เรียนพูด เสนอความรู้ที่ได้ ตั้งคำถามที่สงสัย ฟังคำตอบจากเพื่อนและการสรุปสาระการเรียนรู้ร่วมกัน ห้องเรียนกลับทางเป็นวิธีการจัดกิจกรรมที่เปลี่ยนบทบาทของครูจากการเป็นผู้บรรยาย อธิบายเนื้อหาบทเรียน โดยใช้เวลาเกือบทั้งหมดของชั่วโมงเรียนมาเป็นผู้ออกแบบการเรียนการสอนที่ช่วยให้ผู้เรียน ได้ฝึกวิธีการศึกษาหาความรู้ด้วยตนเอง และแลกเปลี่ยนเรียนรู้ร่วมกัน การเตรียมแหล่งข้อมูลให้ผู้เรียนศึกษาด้วยตนเองที่บ้าน อาจเป็นโครงการ ขั้นตอนการทดลอง การแก้โจทย์ปัญหา โดยที่ครูกำหนดขอบเขตของงานให้เหมาะสมกับเวลาที่ใช้ เมื่อผู้เรียนกลับมาเรียนในห้องเรียน ครูจะพบว่าผลงานของผู้เรียนมีความแตกต่างกัน เป็นโอกาสที่ครูได้เข้าใจผู้เรียนแต่ละคนว่ามีความสามารถ ความสนใจ ระดับใด กิจกรรมการเรียนในห้องเรียนจึงเน้นบรรยากาศการมีส่วนร่วม การช่วยเหลือผู้เรียนให้บรรลุวัตถุประสงค์ของบทเรียน และเชื่อมโยงเนื้อหาสาระของบทเรียนกับการปฏิบัติจริง เป็นการฝึกทักษะการคิดและทักษะทางสังคม ซึ่งการจัดห้องเรียนกลับทางนี้มีได้เกิดผลแก่ผู้เรียนในด้านความรู้เท่านั้น แต่ยังเป็นการพัฒนาวิธีการคิด ฝึกฝน ทักษะการสื่อสาร ความรับผิดชอบและนิสัยใฝ่รู้ใฝ่เรียนของผู้เรียนอีกด้วย ทั้งนี้ ผลการเรียนรู้ของผู้เรียนจะดียิ่งขึ้นถ้าผู้ปกครองเข้าใจและมีส่วนร่วมสนับสนุนอย่างจริงจัง

สุพัตรา อุดมิ่ง (2558: 58) ได้พูดถึงห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) ว่าเป็นการจัดการเรียนรู้ ซึ่งเปลี่ยนการใช้ช่วงเวลาของการบรรยายเนื้อหาในห้องเรียนเป็นการทำกิจกรรมต่าง ๆ เพื่อสร้างความรู้และประยุกต์ใช้ความรู้ ส่วนการศึกษาเนื้อหาบทเรียนจะใช้เวลาที่บ้านผ่านสื่อเทคโนโลยี ซึ่งหลักการสำคัญของการเรียนแบบรู้ คือ ให้ผู้เรียนได้เรียนรู้ตามอัตราเร็วของการเรียนของตน ไม่ใช่ต้องเรียนตามอัตราความเร็วที่ครูหรือชั้นเรียนกำหนด เป็นการเรียนรู้โดยใช้สื่อเทคโนโลยี หรือสื่ออื่นๆ ที่ครูกำหนด เข้ามาจัดการเรียนรู้ให้แก่ผู้เรียนตามศักยภาพในการเรียนรู้ของแต่ละคน ผู้เรียนสามารถศึกษาเนื้อหาความรู้จากสื่อที่ครูให้ก็รอบก็ได้จนกว่าจะเข้าใจ

สรุป กระบวนการเรียนแบบห้องเรียนกลับทางหมายถึง กระบวนการเรียนการสอนที่ให้ผู้เรียนไปเรียนรู้เนื้อหาออกชั้นเรียนจากสื่อที่ครูผลิตขึ้นก่อน แล้วจึงกลับมาทำกิจกรรมในชั้นเรียน โดยมุ่งเน้นการสร้างองค์ความรู้ด้วยตัวผู้เรียนเองตามทักษะ ความรู้ความสามารถและสติปัญญาของเอกัตบุคคล (Individualized Competency) ตามอัตราความสามารถทางการเรียนแต่ละคน (Self-Paced) ซึ่งมีครูผู้สอนเป็นผู้คอยให้คำแนะนำ ทำให้ผู้เรียนเกิดทักษะถึงขั้นรอบรู้

2.3.2 หลักการและองค์ประกอบของกระบวนการเรียนแบบห้องเรียนกลับทาง

1. หลักการห้องเรียนกลับทาง

ห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) จากคำว่า FLIP ที่แปลว่า กลับ เครื่องหมายการเรียนรู้อย่างกลับทาง (Flipped Learning Network) Kathleen P. Fulton (2014: 6) ได้ถอดความหมายของแต่ละตัวอักษรของคำว่า Flip เป็นหลักการ ไว้ดังนี้

1. F-Flexible Environment ในการเรียนรู้จะต้องมีการเรียนรู้ในหลาย ๆ แบบ ผู้สอนจะต้องอำนวยความสะดวกในการเรียนรู้ของผู้เรียน ทั้งการทำงานกลุ่มและการทำงานอย่างอิสระด้วยตนเอง ผู้เรียนสามารถเรียนรู้ได้ทุกที่และทุกเวลาตามความต้องการ นอกจากนี้ผู้สอนจะต้องยืดหยุ่นในเรื่องจังหวะการเรียนรู้ และการประเมินผลของผู้เรียน

2. L-Learning Culture ในการเรียนรู้ ผู้เรียนจะเป็นศูนย์กลางในการเรียนรู้ คือ ผู้สอนจะไม่ใช่ผู้ให้ความรู้แก่ผู้เรียน ในชั้นเรียนผู้เรียนจะได้ศึกษาในเรื่องที่ซับซ้อนยิ่งขึ้นไป ซึ่งเป็นโอกาสทองของการเรียนรู้ ในที่สุดผู้เรียนจะสามารถสร้างองค์ความรู้ได้ด้วยตนเอง

3. I-Intentional Content ผู้สอนจะต้องคิดว่าจะทำอย่างไรให้ผู้เรียนเข้าใจในเนื้อหา เช่นเดียวกับการฝึกปฏิบัติให้คล่องแคล่ว ผู้สอนจะต้องรู้ว่าจะต้องสอนอะไรและใช้สื่ออะไรที่

จะให้ผู้เรียนศึกษา ในชั้นเรียนจะต้องเป็นกระบวนการเรียนรู้ที่ผู้เรียนเป็นศูนย์กลาง ใช้ทฤษฎีการเรียนรู้แบบใดที่เหมาะสมกับระดับความรู้และเนื้อหา

4. P-Professional Educator บทบาทของผู้สอนที่เชี่ยวชาญจะมีความสำคัญและเป็นที่ต้องการในห้องเรียนกลับทางมากกว่าการเรียนแบบเดิม ในระหว่างเรียน ผู้สอนจะต้องคอยสังเกตผู้เรียน ให้การสะท้อนกลับ (Feedback) ทันที และประเมินผลงานผู้เรียน ผู้สอนที่เชี่ยวชาญจะต้องมีการสะท้อนการสอน พูดยคุยกับผู้สอนคนอื่น ๆ เพื่อพัฒนาการสอน ขอมรับคำวิจารณ์ อดทนในการควบคุมชั้นเรียนที่ไม่เป็นระเบียบ

2. องค์ประกอบห้องเรียนกลับทาง

การจัดการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom) ซึ่งเป็นนวัตกรรมการเรียนการสอนรูปแบบใหม่ในการสร้างผู้เรียนให้เกิดการเรียนรู้แบบรอบด้าน หรือ Mastery Learning มี 4 องค์ประกอบ (ปิยะวดี พงษ์สวัสดิ์ และ พัลลภ พิริยะสุรวงศ์, 2558: 229) ได้แก่

1. การกำหนดยุทธวิธีเพิ่มพูนประสบการณ์ (Experiential Engagement) โดยมีครูเป็นผู้ชี้แนะวิธีการเรียนรู้ให้กับผู้เรียน เพื่อเรียนเนื้อหาโดยอาศัยวิธีการที่หลากหลายทั้งการใช้กิจกรรม ที่กำหนดขึ้นเอง เช่น เกม สถานการณ์จำลอง สื่อปฏิสัมพันธ์ การทดลองหรืองานด้านศิลปะในแขนงต่าง ๆ

2. การสืบค้นเพื่อให้เกิดมโนทัศน์รวบยอด (Concept Exploration) โดยครูเป็นผู้คอยให้คำแนะนำแก่ผู้เรียน จากสื่อหรือกิจกรรมหลายประเภท เช่น สื่อประเภทวิดีโอบันทึกการบรรยาย การใช้สื่อบันทึกเสียงประเภท Podcasts การใช้สื่อ Websites หรือสื่อออนไลน์ Chats

3. การสร้างองค์ความรู้ที่มีความหมาย (Meaning Making) โดยผู้เรียนเป็นผู้บูรณาการสร้างทักษะองค์ความรู้จากสื่อที่ได้รับจากการเรียนรู้ด้วยตนเองโดยการสร้างกระดานความรู้ อีเล็กทรอนิกส์ (Blogs) การใช้แบบทดสอบ (Tests) การใช้สื่อสังคมออนไลน์ และกระดานสำหรับ อภิปรายแบบออนไลน์ (Social Networking & Discussion Boards)

4. การสาธิตและประยุกต์ใช้ (Demonstration & Application) เป็นการสร้างองค์ความรู้โดยผู้เรียนเองในเชิงสร้างสรรค์ โดยการจัดทำเป็นโครงการ (Project) และผ่านกระบวนการ นำเสนอผลงาน (Presentations) ที่เกิดจากการรังสรรค์งานเหล่านั้นประโยชน์ของการสอนแบบห้องเรียนกลับด้าน (Flipped Classroom)

2.3.3 ขั้นตอนของกระบวนการเรียนแบบห้องเรียนกลับทาง

การเรียนแบบห้องเรียนกลับทางมีขั้นตอนกระบวนการเรียนดังนี้ (Jonathan และ Aaron 2012: 55)

1. วิเคราะห์ความต้องการ วิเคราะห์ผู้เรียนและบริบท ผู้สอนวิเคราะห์ผู้เรียน กลุ่มเป้าหมาย ทั้งด้านสติปัญญา ด้านกายภาพ ด้านเจตคติตลอดจนการเข้าร่วมสังคม เพื่อ ออกแบบการเรียนการสอน และจัดเตรียมวัสดุที่ใช้สำหรับการเรียนการสอน การวิเคราะห์ ผู้เรียนช่วยให้ผู้สอนจัดกิจกรรมที่เหมาะสมกับความรู้ความสามารถของผู้เรียน

2. แจกและอธิบายรูปแบบการเรียนให้แก่นักเรียนและผู้ปกครองครูอธิบายประโยชน์ ของการเรียนแบบใหม่ และให้ผู้เรียนดูวีดิทัศน์อธิบายวิธีเรียนแบบนี้ ในวีดิทัศน์มีผู้เรียนรุ่น ก่อนอธิบายว่าวิธีเรียนแบบใหม่ดีต่อผู้เรียนอย่างไร ส่วนผู้ปกครองใช้วิธีส่งจดหมายอธิบายว่า ผู้เรียนจะได้ประโยชน์อย่างไร สอนวิธีดูแลจัดการวีดิทัศน์ กำหนดให้นักเรียนตั้งคำถามที่ น่าสนใจ ให้ผู้เรียนจัดการเวลาและงานของตนเอง ส่งเสริมให้ผู้เรียนช่วยเหลือกันเอง และ สร้างระบบประเมินที่เหมาะสม

3. วางรูปแบบห้องเรียนแบบกลับทางและเรียนให้รู้จริง ดังนี้

3.1 เริ่มกิจกรรม warm-up 5 นาที เพื่อทบทวนความรู้

3.2 ถาม-ตอบ จากสื่อวีดิโอที่ได้ไปศึกษามาก่อน 10 นาที

3.3 กิจกรรมการเรียนรู้ที่ครูมอบหมายหรือนักเรียนคิดเอง รวมถึงกิจกรรม ลงมือ ปฏิบัติจริง 75 นาที เป็นกิจกรรมเรียนรู้ด้วยตนเอง ผ่านการ แนะนำวิธีทำแบบฝึกหัด หรือทำร่วมกัน 2-3 ข้อระหว่างครูและผู้เรียน แล้วปล่อยให้ผู้เรียนทำเอง แนะนำวิธีใช้คู่มือเฉลยคำตอบแบบฝึกหัด ครูจะเน้นช่วยให้ผู้เรียนเข้าใจหลักการ ไม่ใช่ท่องจำ หัวใจคือครูเน้น ทำหน้าที่ช่วยแนะนำการเรียน ไม่ใช่ทำหน้าที่ถ่ายทอดความรู้ ครู เปลี่ยนจากบทบาทปฏิบัติสัมพันธ์กับนักเรียนทั้งชั้น เป็นมีปฏิสัมพันธ์กับ นักเรียนเป็นรายคน

4. การประเมินเพื่อปรับปรุง (Formative Assessment)

ในการประเมินเพื่อปรับปรุงมีการวัด และประเมินผลผ่านวิธีการดังนี้

- การถามคำถามที่ถูกต้อง ในการทดสอบแบบ (Formative)
- กำหนดเกณฑ์การสอบแบบได้-ตก (Summative Evaluation)
- ปลุกฝังความซื่อสัตย์ในการสอบ
- นำคอมพิวเตอร์มาสร้างเครื่องช่วยการสอบเพื่อผล ได้-ตก
- ประยุกต์การทำงานในวัฒนธรรมให้เกรด A-F

2.3.4 ข้อดีของกระบวนการเรียนแบบห้องเรียนกลับทาง

ประโยชน์ของการสอนแบบห้องเรียนกลับทาง (Flipped Classroom) ที่ Bergmann และ Sams (2012, อ้างถึงใน สุรศักดิ์ ปาเส, 2556: 7) กล่าวไว้ในหนังสือของเขาที่ชื่อ Flip Your Classroom : Reach Every Student in Every Class Every Day สรุปได้ดังนี้

1. เพื่อเปลี่ยนวิธีการสอนของครู จากการบรรยายหน้าชั้นเรียนหรือจากครูสอนไปเป็นครูฝึก ฝึกการทำแบบฝึกหัดหรือทำกิจกรรมอื่นในชั้นเรียนให้แก่ผู้เรียนเป็นรายบุคคล หรืออาจเรียกว่าเป็นครูตัวต่อตัว

2. เพื่อใช้เทคโนโลยีการเรียนที่ผู้เรียนสมัยใหม่ชอบ โดยใช้สื่อ ICT ซึ่งกล่าวได้ว่าเป็นการนำโลกของโรงเรียนเข้าสู่โลกของผู้เรียนซึ่งเป็นโลกยุคดิจิทัล

3. ช่วยเหลือผู้เรียนที่มีงานยุ่ง โดยเฉพาะอย่างยิ่งผู้เรียนที่มีกิจกรรมมาก ดังนั้นครูจึงต้องเข้าไปช่วยเหลือในการจัดการเรียนรู้โดยใช้บทสอนที่สอนด้วยวิดีโออยู่บนอินเทอร์เน็ต ช่วยให้ผู้เรียนเรียนไว้ล่วงหน้าหรือเรียนตามชั้นเรียนได้ง่ายขึ้น รวมทั้งเป็นการฝึกผู้เรียนให้รู้จักการจัดการเวลาของตนเอง

4. ช่วยเหลือผู้เรียนอ่อนให้ขวนขวายหาความรู้ ในชั้นเรียนปกติเขาเหล่านั้นจะถูกทอดทิ้งแต่ในห้องเรียนกลับทางเขาจะได้รับการเอาใจใส่โดยอัตโนมัติจากครูมากที่สุด

5. ช่วยเหลือผู้เรียนที่มีความสามารถแตกต่างกันให้ก้าวหน้าในการเรียนตามความสามารถของตนเอง เพราะผู้เรียนสามารถฟัง-ดูวิดีโอที่ตนเองจะหยุดตรงไหนก็ได้ กรอกลับ (Review) ก็ได้ตามที่ตนเองพึงพอใจที่จะเรียน

6. ช่วยให้ผู้เรียนสามารถหยุดและย้อนกลับไปดูการสอนของครูของตนเองได้ ทำให้ผู้เรียนจัดเวลาเรียนตามที่ตนเองพอใจ เมื่อหยุดพักได้ สามารถแบ่งเวลาในการดูเป็นช่วงได้

7. ช่วยให้เกิดปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนกับครูเพิ่มขึ้น ตรงกันข้ามกับการเรียนแบบออนไลน์ การเรียนแบบห้องเรียนกลับทางยังเป็นรูปแบบการเรียนที่ผู้เรียนยังคงมาโรงเรียนและพบปะกับครู ห้องเรียนกลับทางเป็นการประสานการใช้ประโยชน์ระหว่างการเรียนรู้แบบออนไลน์ และการเรียนระบบพบหน้า ช่วยเปลี่ยนและเพิ่มบทบาทของครูให้เป็นทั้งพี่เลี้ยง (Mentor) เพื่อน เพื่อนบ้าน (Neighbor) และผู้เชี่ยวชาญ (Expert)

8. ช่วยให้ผู้ครูรู้จักผู้เรียนดีขึ้น หน้าที่ของครูไม่ใช่เพียงช่วยให้เขาได้ความรู้หรือเนื้อหา แต่ต้องกระตุ้นให้เกิดแรงบันดาลใจ (Inspire) ให้กำลังใจ รับฟังและช่วยเหลือ ส่งเสริมผู้เรียนซึ่งเป็นมิติสำคัญที่จะช่วยเสริมพัฒนาการทางการเรียนของผู้เรียน

9. ช่วยเพิ่มปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันเอง จากกิจกรรมทางการเรียนที่ครูจัดประสบการณ์ขึ้นมา นั้น ผู้เรียนสามารถที่จะช่วยเหลือเกื้อกูลซึ่งกันและกันได้ดี เป็นการ

ปรับเปลี่ยนกระบวนการทัศน์ของผู้เรียนที่เคยเรียนตามคำสั่งครูหรือทำงานให้เสร็จตามกำหนด เป็นการเรียนเพื่อตนเองไม่ใช่คนอื่น ส่งผลต่อผู้เรียนที่เอาใจใส่การเรียน ปฏิสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกันจะเพิ่มขึ้น โดยอัตโนมัติ

10. ช่วยให้เห็นคุณค่าของความแตกต่าง ตามปกติแล้วในชั้นเรียนเดียวกันจะมีผู้เรียนที่มีความแตกต่างกันมาก มีความถนัดและความชอบที่แตกต่างกัน ดังนั้นการจัดกิจกรรมการสอนแบบห้องเรียนกลับทางจะช่วยให้ครูเห็นจุดอ่อนจุดแข็งของผู้เรียนแต่ละคน เพื่อนด้วยกันก็เห็น และช่วยเหลือกันด้วยจุดแข็งของแต่ละคน

11. เป็นการปรับเปลี่ยนรูปแบบการจัดการห้องเรียน ช่วยเปิดช่องให้ครูสามารถจัดการชั้นเรียนได้ตามความต้องการที่จะทำ ครูสามารถทำหน้าที่ของการสอนที่สำคัญในเชิงสร้างสรรค์ เพื่อสร้างคุณภาพแก่ชั้นเรียน ช่วยให้ผู้เรียนรู้อนาคตของชีวิตได้ดีที่สุด

12. เปลี่ยนคำสนทนากับพ่อแม่ ประสานความสัมพันธ์ที่ดีระหว่างโรงเรียนกับผู้ปกครอง ซึ่งการรับทราบและแลกเปลี่ยนความรู้ร่วมกันจะทำให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ที่ดีได้

13. ช่วยให้เกิดความโปร่งใสในการจัดการศึกษา การใช้ห้องเรียนแบบกลับทาง โดยนำสาระการสอนไปไว้ในวิดีโอทัศน์นำไปเผยแพร่ทางอินเทอร์เน็ต เป็นการเปิดเผยเนื้อหาสาระทางการเรียนให้สาธารณชนได้ทราบ สร้างความเชื่อมั่นในคุณภาพการเรียนการสอนให้ผู้ปกครองทราบ

2.4 การออกแบบการสอน

2.4.1 ความหมายของการออกแบบการสอน

การออกแบบการสอนเป็นหัวใจสำคัญของงานในสาขาวิชาเทคโนโลยีทางการศึกษา ซึ่งเน้นเฉพาะเจาะจงในเรื่องที่เกี่ยวกับการสอน เพื่อให้บรรลุถึงผลสัมฤทธิ์ที่ต้องการ ซึ่งการเรียนการสอน การจัดกิจกรรมการเรียนรู้ ตลอดจนการสร้างและพัฒนาสื่อการสอนต่างๆ ล้วนต้องเริ่มต้นจากการออกแบบการสอนทั้งหมด (สุมาลี ชัยเจริญ, 2557: 5) สำหรับการออกแบบการสอนได้มีนักวิชาการหลายท่านได้ให้ความหมายของการออกแบบการสอนไว้ ดังนี้

สุมาลี ชัยเจริญ (2557: 8) ได้ให้ความหมายของการออกแบบการสอนว่าเป็นกระบวนการในการวางแผนการเรียนการสอน โดยการแปลงหลักการของการเรียนรู้ (Learning) การเรียนการสอน (Instruction) ไปสู่การวางแผน (Planning) การเรียนการสอน สำหรับการเรียนการสอนอาจหมายความรวมถึง เนื้อหา วัสดุ สื่อ กิจกรรม แหล่งสารสนเทศ และการประเมิน

Smith and Ragan (1992: 2) ได้ให้ความหมายของการออกแบบการสอนไว้ว่า การออกแบบการสอนหมายถึง กระบวนการทางระบบที่เปลี่ยนหลักการของการเรียนรู้และการสอน ไปสู่การวางแผนกิจกรรมและสื่อการสอน นอกจากนี้ยังได้สรุปลักษณะที่สำคัญของการออกแบบไว้ดังนี้

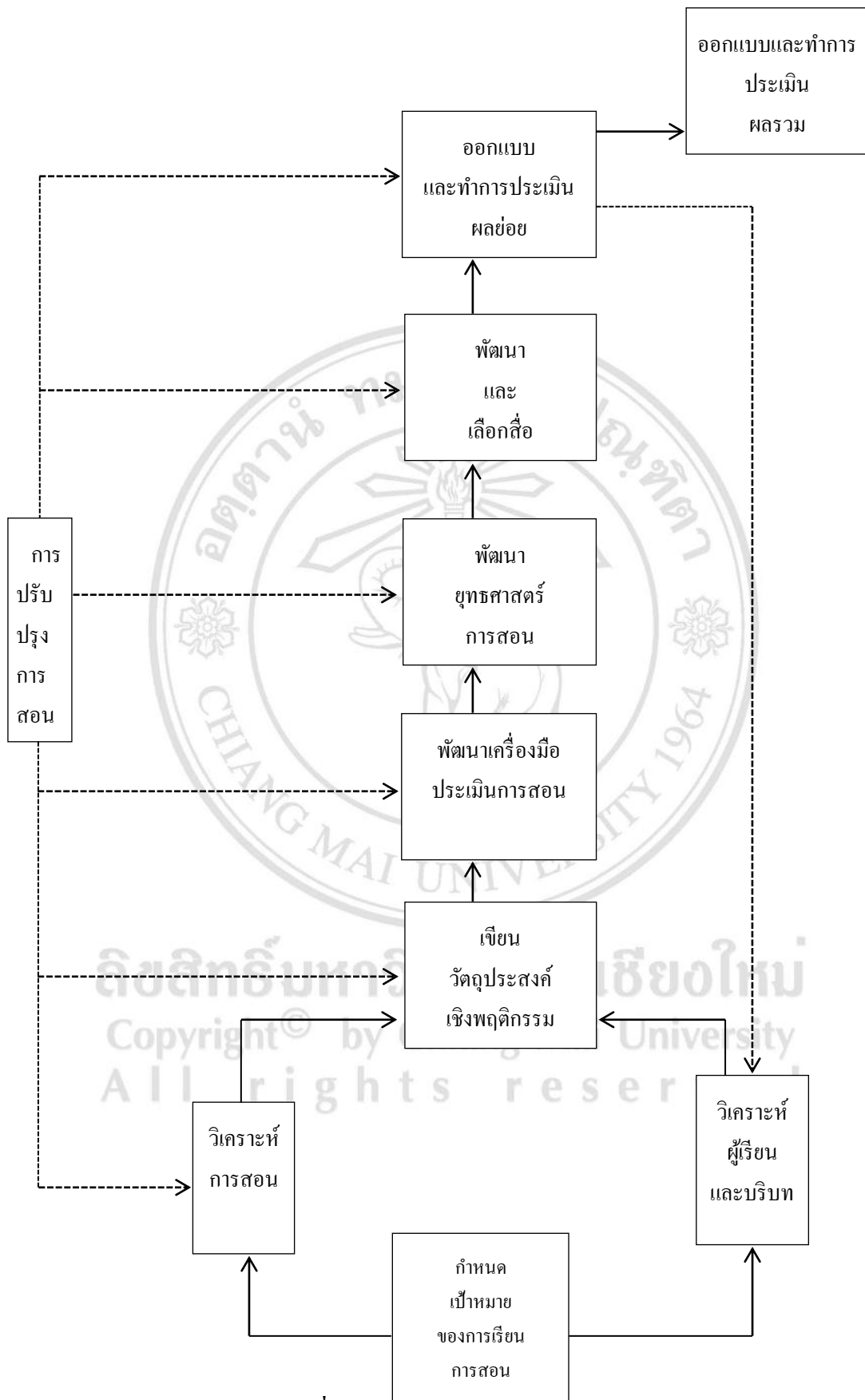
1. การออกแบบเป็นกระบวนการที่มีเป้าหมายเป็นสิ่งที่นำไปสู่การสร้างสิ่งใหม่
2. สิ่งใหม่ที่เป็นผลงานการออกแบบต้องนำไปใช้ได้และมีประโยชน์
3. งานพื้นฐานในการออกแบบคือการแปลงสารสนเทศจากความต้องการไปสู่สารสนเทศ ในการออกแบบผลงาน
4. การออกแบบต้องอาศัยปฏิสัมพันธ์ทางสังคม
5. การออกแบบเกี่ยวข้องกับแก้ไขปัญหา แต่การแก้ไขปัญหานั้นหลายไม่จำเป็นต้องผ่านการออกแบบ
6. ในการออกแบบนั้นกระบวนการแก้ปัญหาเป็นได้ทั้งกระบวนการที่มีขั้นตอนเป็นลำดับขั้น หรือเป็นไปเองโดยอัตโนมัติ
7. การออกแบบเป็นศาสตร์หรือผสมผสานระหว่างศาสตร์และศิลป์
8. การออกแบบต้องอาศัยทักษะทางเทคนิค ความคิดสร้างสรรค์ความเป็นเหตุผลและใช้กระบวนการคิดอย่างเป็นระบบ
9. กระบวนการออกแบบเป็นกระบวนการพัฒนา

Robert Maribe Branch (2009: 8) กล่าวว่า การออกแบบการสอน คือ การทำซ้ำกระบวนการของการวางแผนวัตถุประสงค์เชิงปฏิบัติ การคัดเลือกยุทธศาสตร์การสอน การคัดสรรสื่อ การคัดเลือกหรือผลิตสื่อ และการประเมินผล

จากความหมายข้างต้น สามารถสรุปได้ว่า การออกแบบการสอนเป็นกระบวนการวางแผนเพื่อจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ โดยเปลี่ยนวัตถุประสงค์สู่การปฏิบัติ และอาศัยหลักการตลอดจนยุทธศาสตร์การสอน เพื่อคัดเลือกหรือผลิตสื่อสำหรับการจัดการเรียนการสอน

2.4.2 ระบบการเรียนการสอนของ Dick และ Carey

รูปแบบระบบการเรียนการสอนของ Dick และ Carey ประกอบด้วยขั้นตอนต่างๆ ดังแผนภูมิ 1 (Dick and Carey, 2014 : 2-239)

แผนภูมิที่ 1 ระบบการสอนของ Dick & Carey

1. กำหนดเป้าหมายของการเรียนการสอน (Identify Instructional Goals)

การกำหนดเป้าหมายของการเรียนการสอน เป็นการกล่าวถึงสิ่งที่ผู้เรียนต้องทำได้ ภายหลังจากที่ผู้เรียนเรียนจบ ซึ่งเป้าหมายดังกล่าวจะต้องบอกถึงพฤติกรรมสุดท้ายในการ เรียนรู้หน่วยการเรียนนั้นๆ เป้าหมายการเรียนการสอนนั้นอาจมาจากความต้องการของ หลักสูตร จากประสบการณ์ที่ได้รับ จากปัญหาของการเรียนในชั้นเรียน จากการวิเคราะห์ของ ผู้เชี่ยวชาญ รวมถึงความต้องการของผู้เรียนเอง ทั้งนี้เพื่อ

1. พิจารณาว่าผู้เรียนมีความต้องการการเรียนการสอนในเรื่องนั้นๆ อย่างไรบ้าง แท้จริงหรือไม่ เพราะระบบการออกแบบการเรียนการสอนนั้น เน้น ความสำคัญตรงที่ผู้เรียนโดยตรง
2. พิจารณาถึงความชำนาญของผู้สอนในขอบเขตของเนื้อหาที่ผู้สอนกำหนด ทั้งในด้านเนื้อหา สื่อการสอนและการออกแบบการเรียนการสอน
3. การกำหนดเป้าหมายการเรียนการสอนต้องสัมพันธ์กับเนื้อหา

2. วิเคราะห์การเรียนการสอน (Conduct Instructional Analysis)

การวิเคราะห์การเรียนการสอน คือกระบวนการอันเป็นผลมาจากการกำหนด ทักษะย่อยที่เหมาะสมที่ผู้เรียนต้องทำได้เพื่อให้บรรลุผลสำเร็จตามเป้าหมายที่ตั้งไว้ ซึ่งทักษะ ย่อยนี้อาจไม่มีความสำคัญในแง่ของผลลัพธ์ของการเรียน แต่ผู้เรียนจะต้องสามารถทำได้ เพื่อ ใช้เป็นทักษะในการเรียนที่สูงขึ้น ซึ่งการวิเคราะห์การเรียนการสอนในแง่ของเป้าหมายมีอยู่ 2 ข้อคือ

1. แยกเป้าหมายของการเรียนการสอนตามประเภทของการเรียนรู้
2. ชี้และกำหนดลำดับขั้นตอนที่สำคัญที่ต้องการให้ผู้เรียนแสดงออกมาตามที่ เป้าหมายกำหนด

3. วิเคราะห์ผู้เรียนและบริบท (Analyze Learners and Contexts)

การวิเคราะห์ผู้เรียนและบริบท คือ การวิเคราะห์ผู้เรียนกลุ่มเป้าหมายที่จะออกแบบ การเรียนการสอนและสภาพแวดล้อมรอบตัวของผู้เรียน การวิเคราะห์ผู้เรียนนั้นจำเป็นต้อง วิเคราะห์ประเด็นสำคัญ คือ คุณลักษณะด้านสติปัญญา คุณลักษณะทางกายภาพ คุณลักษณะ ทางเจตคติ และคุณลักษณะทางสังคม ส่วนการวิเคราะห์บริบทนั้นผู้ออกแบบจำเป็นต้อง พิจารณาจากหลายด้าน เช่น คุณลักษณะของครูผู้สอน ความสอดคล้องของหลักสูตรกับสิ่งที่ เป็นอยู่ สื่ออุปกรณ์ที่พอจะหาได้ภายใน โรงเรียน ลักษณะของห้องเรียนและสิ่งอำนวยความสะดวก

สะดวก ลักษณะของสถาบันและการบริหารงาน รวมถึงปรัชญาและวัฒนธรรมขององค์กร ตลอดจนวัฒนธรรม เพื่อใช้ประกอบในการเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม

4. เขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม (Write Performance Objectives)

การเขียนวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรม คือ การอธิบายรายละเอียดเกี่ยวกับสิ่งที่ผู้เรียนสามารถจะกระทำได้เมื่อเขาเรียนจบหน่วยการเรียนการสอนนั้นแล้ว ซึ่งวัตถุประสงค์เชิงพฤติกรรมได้มาจากการวิเคราะห์การเรียนการสอน ทั้งนี้ควรมีวัตถุประสงค์สำหรับพฤติกรรมก่อนการเรียนซึ่งเป็นวัตถุประสงค์พื้นฐาน การเขียนวัตถุประสงค์สำหรับเป้าหมายของการเรียนการสอน ทักษะย่อยและพฤติกรรมก่อนการเรียนนั้นมียอดประกอบสำคัญ 3 องค์ประกอบคือ

1. ทักษะหรือพฤติกรรม (Skill or Behavior) ที่ถูกกำหนดในการวิเคราะห์การเรียนการสอน โดยจุดประสงค์ต้องบอกถึงสิ่งที่ผู้เรียนสามารถทำได้
2. เงื่อนไข (Condition) คือเงื่อนไขที่จะทำให้ผู้เรียนเกิดพฤติกรรมดังกล่าว
3. เกณฑ์ (Criteria) ใช้ในการประเมินพฤติกรรมการแสดงออกของผู้เรียนตามที่วัตถุประสงค์กำหนด โดยเกณฑ์ที่จะกำหนดขึ้นนี้จะกำหนดในขอบเขตของการตอบคำถามของผู้เรียน

5. พัฒนาเครื่องมือประเมินการสอน (Develop Assessment Instruments)

การพัฒนาเครื่องมือการสอนต้องคำนึงถึงวัตถุประสงค์ แบบทดสอบที่เขียนขึ้นเพื่อใช้วัดวัตถุประสงค์ที่ชัดเจน เรียกว่า แบบทดสอบแบบอิงเกณฑ์ (Criterion – referenced Test) ซึ่งข้อสอบแบบอิงเกณฑ์ใช้เพื่อทดสอบและประเมินความก้าวหน้าของผู้เรียนและเสนอข้อมูลเกี่ยวกับประสิทธิผลของการเรียนการสอน โดยจากข้อสอบแบบอิงเกณฑ์นี้จะชี้ให้ครูผู้สอนได้ทราบว่าผู้เรียนสามารถบรรลุผลสำเร็จในวัตถุประสงค์ของการเรียนการสอนในแต่ละข้อได้ดีเพียงใด และยังเป็นการใช้ชี้ให้ผู้สอนผู้ซึ่งทำการออกแบบการเรียนการสอนทราบว่าเครื่องมือประกอบใดบ้างที่ต้องได้รับการปรับปรุงแก้ไข

6. พัฒนายุทธศาสตร์การสอน (Develop Instructional Strategy)

การพัฒนายุทธศาสตร์การสอนหมายถึง ส่วนประกอบของวัสดุการเรียนการสอน และกระบวนการที่ใช้ร่วมกับวัสดุ เพื่อดึงพฤติกรรมการเรียนรู้ของผู้เรียนออกมา ทำให้สามารถกำหนดแผนการสอนที่ผู้สอนจะนำไปใช้เพื่อทำให้ผู้เรียนบรรลุจุดมุ่งหมายของการเรียนสำหรับบทเรียนนั้นๆ ซึ่งแผนการสอนนี้จะประกอบด้วยกิจกรรมการเรียนหลากหลาย

ลักษณะ อาทิ กิจกรรมก่อนการเรียนรู้ การนำเสนอเนื้อหาสาระของบทเรียน การฝึกปฏิบัติและการให้ผลป้อนกลับ การทดสอบและการติดตามผล การพัฒนาแผนการสอนนี้ ควรคำนึงถึงผลการวิจัยที่เกี่ยวข้องกับการเรียนรู้ ความรู้เกี่ยวกับกระบวนการเรียนเนื้อหาของบทเรียนที่จะสอน รวมทั้งคุณสมบัติของผู้เรียนที่จะรับการสอน ทั้งนี้เพื่อนำมาใช้เป็นพื้นฐานในการประกอบการพิจารณาและสิ่งต่างๆ เหล่านี้ยังจะถูกนำมาใช้ในการสร้างและเลือกวัสดุอุปกรณ์ประกอบการเรียน หรือการพัฒนาแผนสำหรับการสอนในห้องเรียนที่มีประสิทธิภาพ

7. พัฒนาและเลือกสื่อการสอน (Develop and Select Instructional Materials)

การพัฒนาและเลือกสื่อการสอน คือ การพิจารณาว่าสื่อต่างๆ ที่จะนำมาใช้นั้นมีความเหมาะสมกับประเภทของกิจกรรมการเรียนการสอน มีความสะดวกต่อการนำไปใช้หรือไม่ โดยพิจารณาถึงเครื่องมือที่จำเป็นที่ต้องนำมาใช้ร่วมกับสื่อด้วย อีกทั้งยังต้องพิจารณาถึงความยืดหยุ่น ความคงทนของสื่อ ตลอดจนความคุ้มค่าหรือไม่เมื่อเปรียบเทียบกับสื่อการสอนชนิดอื่นๆ สำหรับการตัดสินใจในการสร้างสื่อและวัสดุอุปกรณ์การสอนนั้น ให้ยึดหลักขั้นตอน ดังต่อไปนี้

1. ทบทวนยุทธศาสตร์การเรียนการสอนสำหรับวัตถุประสงค์แต่ละวัตถุประสงค์ในแต่ละบท
2. สืบหาหนังสือและสอบถามผู้เชี่ยวชาญทางด้านเนื้อหา เพื่อพิจารณาและตัดสินใจว่าสื่อการสอนอะไรที่มีพร้อมแล้วบ้าง
3. ทำการพิจารณาว่าสามารถประยุกต์ดัดแปลงสื่อการสอนที่มีอยู่ให้สามารถใช้ได้หรือไม่
4. พิจารณาว่าจะมีการออกแบบสื่อหรือไม่หากจำเป็นต้องมีก็ให้พิจารณาสื่อการสอนที่ดีที่สุดที่จะนำเสนอเนื้อหาในการฝึกนักเรียน
5. กำหนดรูปแบบและกระบวนการนำเสนอสำหรับวัตถุประสงค์แต่ละวัตถุประสงค์ วางแผนเกี่ยวกับรูปแบบการนำเสนอที่จำเป็น
6. เขียนสื่อการเรียนการสอนอย่างคร่าวๆ โดยพิจารณาจากยุทธศาสตร์การเรียนการสอนเป็นพื้นฐาน
7. พิจารณาบทเรียนแต่ละบทหรือเวลาเรียนในชั้นเรียนเพื่อให้ความคิดชัดเจนและดำเนินไปด้วยความสะดวก
8. เขียนคู่มือผู้เรียนควบคู่ไปกับคู่มือการเรียนการสอนให้แก่ผู้เรียน
9. เมื่อใช้สื่อการสอนที่พัฒนาขึ้นมาแล้ว จะต้องประเมินผลกิจกรรมด้วย

8. ออกแบบและทำการประเมินผลย่อย (Design and Conduct the Formative

Evaluation of Instruction)

เมื่อได้พัฒนาแผนการสอนทั้งหมดออกมาแล้ว ก็ถึงเวลาที่จะต้องประเมินผลย่อย ซึ่งเป็นกระบวนการที่ครูผู้สอนใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูล ทั้งนี้เพื่อนำข้อมูลที่ได้ดังกล่าวมาปรับปรุงการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้นซึ่งจะดำเนินการ 3 ลักษณะคือ การประเมินหนึ่งต่อหนึ่ง (One-to-one Evaluation) การประเมินกลุ่มย่อย (Small-Group Evaluation) และการประเมินภาคสนาม (Field Trial Evaluation) ซึ่งการประเมินแต่ละประเภทนี้ ต้องคำนึงถึงลักษณะของเนื้อหาสาระของบทเรียนที่มีความแตกต่างกัน

8.1 การประเมินหนึ่งต่อหนึ่ง (One-to-one Evaluation)

การประเมินหนึ่งต่อหนึ่งเป็นการประเมินที่ผู้สอนให้นักเรียนหนึ่งคนหรือมากกว่านั้น ทำการศึกษาหน่วยการสอน โดยให้นักเรียนทำแบบทดสอบไปด้วย ในขณะที่เดียวกัน ครูผู้สอนก็สังเกตพฤติกรรมการเรียนรู้ตลอดระยะเวลาที่นักเรียนใช้ในการศึกษาจนจบ สำหรับการประเมินขั้นนี้ผู้ศึกษาจะพบความผิดพลาดหลายๆอย่าง เช่น เนื้อหาบางอย่างขาดหาย หน้าบางหน้าไม่มี หรือสิ่งยุ่งยากในการทำกิจกรรมต่างๆ ซึ่งผู้ออกแบบสามารถนำข้อมูลเหล่านี้ไปใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน

ผลของการประเมินผู้เรียนเป็นรายบุคคล สามารถสรุปได้ว่า

1. ส่งเสริมให้ผู้เรียนได้เรียนคำศัพท์ ประโยคซับซ้อนและเข้าใจตัวอย่างได้อย่างเหมาะสม และทำให้ผู้เรียนได้มีส่วนร่วมด้วย
2. ทำให้ผู้เรียนมีทัศนคติที่ดีในการเรียนมากขึ้น
3. สามารถนำข้อมูลเหล่านี้มาประยุกต์ใช้กับการประเมินแบบกลุ่มเล็ก

8.2 การประเมินกลุ่มย่อย (Small-group Evaluation)

การประเมินกลุ่มย่อยนั้นผู้สอนจะจัดหน่วยการเรียนการสอนไปทดลองใช้กับกลุ่มผู้เรียนจำนวน 8-20 คน ในลักษณะที่ใช้ในสถานการณ์จริงด้วยการให้ผู้เรียนปฏิบัติกิจกรรมต่างๆ ตามกระบวนการที่ระบุไว้ในหน่วยการเรียนการสอน โดยครูผู้สอนจะเข้าไปยุ่งเกี่ยวกับกระบวนการนี้น้อยที่สุดยกเว้นแต่เมื่อผู้เรียนเกิดปัญหาในการเรียน หากผู้สอนพบว่ามีปัญหาหรืออุปสรรคใดๆ ก็จะต้องจดบันทึกเป็นส่วนหนึ่งของข้อมูลเพื่อนำมาปรับปรุงแก้ไขต่อไป นอกจากนี้ในขั้นนี้ผู้สอนอาจจะใช้แบบสอบถาม เพื่อถามเกี่ยวกับทัศนคติของผู้เรียน เพื่อดูปฏิกิริยาของผู้เรียนกับการเรียนการสอน

8.3 การประเมินภาคสนาม (Field Trial Evaluation)

การประเมินภาคสนามเป็นขั้นสุดท้ายของการประเมินผลย่อยโดยการนำสถานการณ์การเรียนที่คล้ายหรือใกล้เคียงกับสภาพความเป็นจริงที่ใช้สื่อการเรียนการสอนมากที่สุด ซึ่งสื่อการสอนทุกชนิดรวมทั้งแบบทดสอบและคู่มือครูที่จะต้องให้จะต้องได้รับการปรับปรุงและพร้อมที่จะใช้งานจริง ซึ่งผู้สอนสามารถใช้การประเมินภาคสนามเป็นโอกาสในการประเมินการเรียนการสอน การสังเกตวิธีการเรียนการสอนจะชี้ให้เห็นถึงความเหมาะสมของรูปแบบการจัดการสอนและระยะเวลาตลอดจนความสนใจของผู้เรียนในกิจกรรมต่างๆ

9. การปรับปรุงการสอน (Revise Instruction)

การปรับปรุงการสอน คือการทบทวนการสอน โดยนำเอาข้อมูลที่ได้รับจากการกระบวนการเรียนการสอนและการประเมินผลย่อยมาสรุปและแปลความหมาย ทั้งนี้เพื่อพยายามที่จะอธิบายถึงความยากลำบากหรืออุปสรรคต่างๆ ที่ผู้เรียนพบในการเรียนรู้เพื่อให้บรรลุวัตถุประสงค์ และยังนำเอาอุปสรรคดังกล่าวมาพิจารณาถึงความสัมพันธ์ที่โยงไปถึงข้อบกพร่องของการสอนอีกด้วย และทำการปรับปรุงการเรียนการสอนดังกล่าว เพื่อเตรียมกระบวนการเรียนการสอนทั้งหมดสู่ขั้นต่อไป

10. ออกแบบและทำการประเมินผลรวม (Design and Conduct Summative Evaluation)

การประเมินผลรวม คือการออกแบบ การเก็บรวบรวมและการตีความข้อมูล เพื่อนำไปจัดการเรียนการสอนโดยมีจุดมุ่งหมายที่จะดูคุณค่าของการเรียนการสอนนั้นๆ ในการประเมินผลรวม ผู้ประเมินจะต้องเตรียมวัสดุต่างๆ ให้พร้อม ผู้ประเมินจะวิเคราะห์วัสดุเหล่านี้ในแง่ความครอบคลุมของเนื้อหา วัตถุประสงค์และความสัมพันธ์ของเครื่องมือที่ใช้ในการทดสอบกับวัตถุประสงค์ นอกจากนี้ต้องมีการทดสอบคู่มือครูด้วย โดยผู้ประเมินจะต้องจัดให้ครูผู้สอนที่ไม่ได้เป็นผู้มีส่วนเกี่ยวข้องในกระบวนการออกแบบได้ใช้สื่อการสอนกับผู้เรียนที่เป็นประชากรกลุ่มเป้าหมาย นอกจากนี้ผู้ประเมินควรจะสังเกตกระบวนการเรียนการสอนเพื่อดูว่านักเรียนใช้สื่อการเรียนการสอนในลักษณะที่ต้องการหรือไม่ และถ้าหากว่าครูต้องมีการบทรอบในการเรียนการสอนเช่น การนำอภิปรายหรือผู้สาธิต ซึ่งผู้ประเมินจะต้องพิจารณาว่าผู้สอนได้ทำบทบาทที่เหมาะสมหรือไม่

จากรูปแบบระบบการเรียนการสอนของ Dick & Carey จะเห็นได้ว่าวิธีการทางระบบจะมีความสัมพันธ์กันขององค์ประกอบต่างๆ ไม่ว่าจะเป็นในด้านวัตถุประสงค์ เนื้อหา สื่อการเรียนการสอน นักเรียน การประเมิน ซึ่งเรียงลำดับเป็นขั้นตอนที่ชัดเจน มีความ

สอดคล้องและต่อเนื่อง และยังสามารถใช้ได้ ดังนั้นผู้ศึกษาจึงได้ประยุกต์รูปแบบระบบการเรียนการสอนของ Dick & Carey ดังกล่าวกับรูปแบบห้องเรียนกลับทาง มาใช้ในการออกแบบการสอนห้องเรียนกลับทางเรื่องสำนวนภาษาจีน สำหรับนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 6

2.5 งานวิจัยที่เกี่ยวข้อง

2.5.1 งานวิจัยต่างประเทศ

Jacob Enfield (2013) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Looking at the Impact of the Flipped Classroom Model of Instruction on Undergraduate Students at CSUN โดยศึกษากับกลุ่มนักศึกษาจำนวน 37 คน จาก 2 ห้องเรียน ของมหาวิทยาลัย California State University Northridge ผลการศึกษาพบว่านักศึกษาเกิดการเรียนรู้และเสริมสร้างประสบการณ์ที่ดีในการเรียนการสอนให้กับพวกเขา ทำให้ผู้เรียนมีความรับผิดชอบต่อการเรียนรู้ด้วยตนเองสูงขึ้น ดึงดูดให้พวกเขาสนใจกับการเรียนรู้มากขึ้น นอกจากนี้พวกเขายังเกิดการเรียนรู้การใช้เทคโนโลยีใหม่ๆ อีกด้วย

Randall S. Davies และคณะ (2013) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Flipping the classroom and instructional technology integration in a college-level information systems spreadsheet course เก็บข้อมูลโดยใช้แบบสำรวจจากนักศึกษาระดับปริญญาตรี มหาวิทยาลัย Brigham Young University ปีการศึกษา 2012 ในห้องเรียนการใช้ Microsoft Excel จำนวน 301 คน โดยแบ่งนักศึกษาออกเป็น 2 กลุ่มคือกลุ่มที่ใช้กระบวนการสอนห้องเรียนกลับทาง และอีกกลุ่มใช้การเรียนแบบสถานการณ์จำลอง ผลการศึกษาพบว่าการใช้ห้องเรียนกลับทางมีประสิทธิภาพดีกว่าการเรียนแบบสถานการณ์จำลอง และนอกจากนั้นนักศึกษาส่วนใหญ่ให้ความสนใจในรูปแบบการเรียนห้องเรียนกลับทางเพราะนักศึกษาเกิดการเรียนรู้เนื้อหาวิชา ก่อนเข้าห้องเรียน และสามารถมาต่อยอดความรู้จากการทำกิจกรรมในห้องเรียน

Shannon Flumerfelt and Greg Green (2013) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Using Lean in the Flipped Classroom for At Risk Students โดยทำการศึกษาเกี่ยวกับนักศึกษาจำนวน 23 คน ที่มีผลการเรียนอยู่ระดับเสี่ยง ในรายวิชาการเมืองและการปกครอง ของมหาวิทยาลัย Oakland University USA โดยใช้การเรียนการสอน Online ในรูปแบบ Screencast Video Technology ผลจากการศึกษาพบว่านักศึกษาให้ความร่วมมือในชั้นเรียนจาก 75% เป็น 100% และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเพิ่มขึ้นอีก 11% ส่งผลให้ไม่มีนักศึกษาคนใดได้รับผลการเรียนในระดับ “F” เลย

Adam Butt (2014) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Student Views on The Use of Flipped Classroom Approach: Evidence from Australia โดยทำการศึกษากับกลุ่มนักศึกษาระดับปริญญาตรี สาขาคณิตศาสตร์ประกันภัย (Actuarial techniques) Australian National University เก็บรวบรวมข้อมูลจากแบบสำรวจโดยใช้คำถามปลายเปิด ซึ่งผู้วิจัยให้นักศึกษาเรียนรู้ในรูปแบบบรรยายในเทอมแรก และจัดการเรียนรู้แบบห้องเรียนกลับทางในเทอมที่ 2 ผลการศึกษาพบว่าการจัดการเรียนการสอนในรูปแบบบรรยายไม่ประสบความสำเร็จเพราะนักศึกษาไม่เข้าใจในเนื้อหาเชิงลึก แต่การจัดการเรียนการสอนรูปแบบห้องเรียนกลับทางพบว่า 75% ของนักศึกษาให้ความคิดเห็นว่าการสอนแบบห้องเรียนกลับทางดีกว่าการเรียนแบบบรรยาย เพราะนักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น เนื่องจากมีความรู้พื้นฐานเดิมจากการเรียนนอกชั้นเรียนมาแล้วและมาต่อยอดในชั้นเรียนต่อ

Sharon See และคณะ (2014) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Flip My Class! A faculty development demonstration of a flipped-classroom โดยได้ทำการศึกษากับนักศึกษาจำนวน 34 คน จาก Clinical Pharmacy Practice (CPP) ของมหาวิทยาลัย St. John's University College of Pharmacy and Health Sciences โดยเก็บข้อมูลจากการส่งการบ้านคะแนนในแบบทดสอบย่อยและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน จากผลสำรวจพบว่า 80% ของนักศึกษามีความเข้าใจเนื้อหาวิชามากขึ้น เพราะมีการเตรียมตัวมาก่อน และนอกจากนี้ นักศึกษาจำนวน 90% ส่งการบ้านเพิ่มขึ้น เพราะเห็นว่าผู้สอนมีการเชื่อมโยงความรู้ระหว่างกิจกรรมในชั้นเรียนและนอกชั้นเรียนอย่างมีประสิทธิภาพ และแสดงความคิดเห็นว่าในปีการศึกษาถัดไปจะลงเรียนในรูปแบบการเรียนแบบห้องเรียนกลับทาง นอกจากนี้จำนวนนักศึกษาที่ได้เกรด "A" เพิ่มขึ้นจาก 21 คน เป็น 32 คน

Sandi Findlay-Thompson (2014) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Evaluation of a Flipped classroom in An Undergraduate Business Course โดย ดร. Findlay-Thompson ได้ทำการทดลองกับรายวิชา Business 1112 กับนักศึกษากลุ่มตัวอย่าง 3 กลุ่ม โดยกลุ่มแรกใช้วิธีการเรียนแบบกระบวนการห้องเรียนกลับทาง กับนักศึกษา จำนวน 30 คน ส่วนอีก 2 กลุ่มใช้วิธีการสอนแบบดั้งเดิม โดยมีจำนวนนักศึกษา 42 และ 36 คน รวมเป็นนักศึกษาทั้งหมด 108 คน ใน Mount Saint Vincent University ผลการทดสอบหลังเรียนพบว่า ค่าเฉลี่ยคะแนนของนักศึกษาทั้ง 3 กลุ่มเท่ากัน และข้อสรุปจากการสัมภาษณ์พบว่านักศึกษาที่เรียนในกระบวนการห้องเรียนกลับทางสะท้อนให้ผู้สอนว่าพวกเขาได้รับโอกาสในการสอบถามผู้เชี่ยวชาญและปรึกษาเพื่อนในห้องน้อยกว่าความเป็นจริงในกระบวนการเรียนแบบนี้ ซึ่งพวกเขาให้ข้อเสนอแนะว่าหากใช้กระบวนการเรียนแบบนี้ควรมีการจัดเตรียมอุปกรณ์และวางแผนกิจกรรมที่เหมาะสมมากกว่านี้ เพื่อช่วยให้นักศึกษาเกิดการเรียนรู้ได้มากกว่าเดิม

Siu Cheung Kong (2014) ได้ทำการศึกษาเรื่อง Developing information literacy and critical thinking skills through domain knowledge learning in digital classrooms: An experience of practicing flipped classroom strategy โดยทำการทดลองกับผู้เรียน โรงเรียนมัธยมศึกษาในเขตปกครองพิเศษฮ่องกง ประเทศสาธารณรัฐประชาชนจีน จำนวน 4 กลุ่มรวม 107 คน ใช้เวลา 13 สัปดาห์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์คือ T-Test ซึ่งผลการทดสอบก่อน-หลังเรียนมีความแตกต่างกันมาก ผู้เรียนมีความรู้และการคิดเชิงวิพากษ์วิจารณ์สูงขึ้นจากคะแนนทดสอบหลังเรียน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01 นอกจากนี้ผลจากการสัมภาษณ์ผู้เรียนและผู้สอนยังพบว่าผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้ดีจากการเรียนการสอนด้วยวิธีนี้อีกด้วย

2.5.2 งานวิจัยภายในประเทศ

ศุภาพร สุคบนิด (2556) ได้ทำการศึกษาเปรียบเทียบความรับผิดชอบต่อการเรียน เจตคติต่อการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิชาวิทยาศาสตร์ของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 ที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับทางและการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ โดยทำการศึกษาแก่นักเรียน โรงเรียนยโสธรพิทยาคม จำนวน 2 ห้องเรียน จำนวน 100 คน โดยผ่านการสุ่มแบบกลุ่ม (Cluster random sampling) เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัยได้แก่ แผนการจัดการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับทางและแบบปกติ โดยใช้การเรียนรู้แบบเสาะหา 5E เรื่องการดำรงชีวิตของพืช ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 1 จำนวน 9 แผน 14 ชั่วโมง แบบทดสอบผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน แบบวัดความรับผิดชอบต่อการเรียน และแบบวัดเจตคติที่ดีต่อการเรียนวิชาวิทยาศาสตร์ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูลคือ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐานและการทดสอบสมมติฐาน ผลการวิจัยพบว่า

1. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับทาง มีความรับผิดชอบต่อการเรียน เจตคติต่อการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

2. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติมีความรับผิดชอบต่อการเรียน เจตคติต่อการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

3. นักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้ตามแนวคิดห้องเรียนกลับทาง มีความรับผิดชอบต่อการเรียน เจตคติต่อการเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงกว่านักเรียนที่ได้รับการจัดกิจกรรมการเรียนรู้แบบปกติ อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .01

นิชานา บุรีกาญจน์ (2557) ได้ทำการศึกษาเรื่องผลการจัดการเรียนรู้วิชาสุขศึกษา โดยใช้แนวคิดแบบห้องเรียนกลับด้านที่มีผลต่อความรับผิดชอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น กลุ่มตัวอย่างคือนักเรียนระดับชั้นมัธยมศึกษา ปีที่ 3 โรงเรียนสิริรัตนาร จังหวัดกรุงเทพมหานครฯ จำนวน 60 คน โดยแบ่งเป็นกลุ่มทดลอง จำนวน 30 คน โดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับทางและอีกจำนวน 30 คนเป็นแบบห้องเรียนปกติ ใช้เวลาในการทดลองจำนวน 8 คาบ จำนวน 8 สัปดาห์ เครื่องมือที่ใช้ในการเก็บรวบรวมข้อมูลคือ แบบวัดความรับผิดชอบ และแบบวัดผลสัมฤทธิ์ทางการเรียน วิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าเฉลี่ยส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และเปรียบเทียบผลการวิเคราะห์ข้อมูลด้วยสถิติค่าทดสอบค่าที (T-Test) รวมถึงค่าสถิติความแปรปรวนของตัวแปร โดยผลการวิจัยพบว่าการจัดการเรียนรู้โดยใช้แนวคิดห้องเรียนกลับด้านมีผลต่อความรับผิดชอบ และผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ดังนี้ 1) ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรับผิดชอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองหลังการทดลองสูงกว่าก่อนการทดลอง อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 2) ค่าเฉลี่ยของคะแนนความรับผิดชอบและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนกลุ่มทดลองสูงกว่านักเรียนกลุ่มควบคุมอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05

พิมพ์ประภา พาลพ่าย (2557) ได้ทำการศึกษาการใช้สื่อสังคมตามแนวคิดห้องเรียนกลับทาง เรื่องภาษาเพื่อการสื่อสาร เพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียนชั้นประถมศึกษาปีที่ 6 โดยมีวัตถุประสงค์ คือ 1) เพื่อพัฒนาสื่อสังคมตามแนวความคิดห้องเรียนกลับทางเพื่อส่งเสริมผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 2) เปรียบเทียบคะแนนก่อนเรียนและผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของนักเรียน 3) ศึกษาความพึงพอใจของนักเรียนที่มีต่อการเรียนจากสื่อสังคมตามแนวคิดห้องเรียนกลับทาง ซึ่งกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการทดลองครั้งนี้คือนักเรียนระดับประถมศึกษาปีที่ 6 โรงเรียนจุฬาภรณราชวิทยาลัย ที่กำลังศึกษาอยู่ในภาคเรียนที่ 2 ปีการศึกษา 2556 จำนวน 30 คน โดยมีเครื่องมือที่ใช้สำหรับงานวิจัยในครั้งนี้คือ สื่อสังคมตามแนวคิดห้องเรียนกลับทาง แบบทดสอบวัดผลสัมฤทธิ์ แบบสอบถามความพึงพอใจ สถิติที่ใช้ในการวิเคราะห์ข้อมูล ได้แก่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน และค่าคะแนน t-test ผลการวิจัยพบว่า 1) ผลสัมฤทธิ์ของนักเรียนอยู่ในคุณภาพระดับดีมาก ($\bar{X}$ =4.70) 2) ผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนหลังเรียนจากการเรียนผ่านสื่อสังคมตามแนวคิดห้องเรียนกลับทางสูงกว่าก่อนเรียนอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และ 3) นักเรียนมีความพึงพอใจอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =4.64)

ปิยะวดี พงษ์สวัสดิ์ และ ณมน จีรังสุวรรณ (2558) ได้ศึกษาเรื่อง การออกแบบรูปแบบการสอนแบบห้องเรียนกลับทางโดยใช้กิจกรรม WebQuest เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักศึกษาในระดับอุดมศึกษา โดยมีวัตถุประสงค์คือ 1) เพื่อออกแบบรูปแบบการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับทางโดยใช้กิจกรรม WebQuest เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับอุดมศึกษา และ 2) เพื่อประเมินรูปแบบการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับทางโดยใช้กิจกรรม WebQuest เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับอุดมศึกษา โดยผู้วิจัยได้คัดเลือกแบบเจาะจง (Purposive sampling) เครื่องมือที่ใช้ในงานวิจัย คือ แบบประเมินความเหมาะสมของรูปแบบ สถิติที่ใช้ในการวิจัยคือ ค่าเฉลี่ยเลขคณิตและส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ซึ่งผลการวิจัยพบว่า 1) ได้รูปแบบของการเรียนการสอนแบบห้องเรียนกลับทางโดยใช้กิจกรรม WebQuest เพื่อพัฒนาทักษะการเรียนรู้ในศตวรรษที่ 21 สำหรับนักเรียนระดับอุดมศึกษา และ 2) ผลการประเมินรูปแบบการสอนจากผู้เชี่ยวชาญมีความคิดเห็นอยู่ในระดับมากที่สุด ($\bar{X}$ = 4.70, S.D. = 0.49)

จากการศึกษาเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องกับรูปแบบการสอนแบบห้องเรียนกลับทางในข้างต้นพบว่าการจัดการเรียนการสอนรูปแบบนี้ช่วยทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนสูงขึ้น ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ถึงขั้นรอบรู้ ผู้เรียนและครูผู้สอนมีปฏิสัมพันธ์ระหว่างกันมากขึ้นกว่าการสอนรูปแบบเดิม ผู้เรียนได้รับความช่วยเหลือจากครูผู้สอนและเพื่อนในชั้นเรียนเมื่อต้องการในทันที และผู้เรียนมีความพึงพอใจต่อการเรียนการสอนรูปแบบนี้ ซึ่งจากการค้นพบดังกล่าวทำให้ผู้ศึกษาคิดว่า หากได้นำรูปแบบห้องเรียนกลับทางมาใช้ในการเรียนการสอนเรื่องสำนวนภาษาจีนแล้ว ก็น่าจะช่วยทำให้ผู้เรียนมีผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนเรื่องสำนวนภาษาจีนสูงขึ้น

สงวนลิขสิทธิ์มหาวิทยาลัยเชียงใหม่
Copyright © by Chiang Mai University
All rights reserved